

Nd.

5. Frumvarp til laga

um verðlagningu landbúnaðarafurða o. fl.

(Lagt fyrir Alþingi á 64. löggjafarþingi, 1945.)

1. gr.

Landbúnaðarráðherra skipar til eins árs í senn nefnd 25 manna, er nefnist „búnaðarráð“. Nefndin skal skipuð bændum eða mönnum, sem á einn eða annan hátt starfa í þágu landbúnaðarins. Heimilt er að tilnefna jafnmarga varamenn. Ráðherra tilnefnir formann ráðsins, og kallar hann það saman til fundar í síðasta lagi 5. september ár hvert. Það er borgaraleg skylda að taka sæti i búnaðarráði og mæta á fundum þess, nema lögleg forföll hamli.

2. gr.

Fundir búnaðarráðs eru því aðeins lögmætir, að allir nefndarmenn eða varamenn þeirra séu mættir. Nú stendur svo á, að hvorki aðalmaður né varamaður geta mætt á fundi, og skipar þá ráðherra mann i þeirra stað, meðan á forföllum stendur.

3. gr.

Á 1. eða 2. fundi sinum skal búnaðarráð kjósa 3 menn í nefnd, er nefnist „verðlagsnefnd landbúnaðarafurða“. Nefndarmenn skulu að jafnaði valdir innan véganda búnaðarráðs, en heimilt er þó að víkja frá því, ef heppilegra er talið. Verðlagsnefnd skal kosin meirihlutakosningu, og er enginn löglega kjörinn nema hann hafi hlotið atkvæði meiri hluta búnaðarráðsmanna. Ef ekki næst meiri hluti við endurtekna frjálsta kosningu, skal kosið bundinni kosningu milli þeirra, er flest hafa fengið atkvæði. Kjósa skal two menn til vara í nefndina, og taka þeir þar sæti i forföllum aðalmanna.

4. gr.

Búnaðarráð gegnir enn fremur þessum störfum:

1. Gerir tillögur til landbúnaðarráðuneytisins um setning reglna um gæðaflokkun og verðflokkun landbúnaðarafurða.
2. Ákveður verðjöfnunarsvæði samkvæmt 1. gr. laga nr. 1 7. janúar 1935 og verðlagssvæði samkvæmt 9. gr. laga nr. 2 9. janúar 1935.
3. Ákveður verðjöfnunargjald á kindakjöt, mjólk og mjólkurafurðir.
4. Stuðlar að hagnýtri verkun og meðferð landbúnaðarafurða og hagkvæmri nýtingu markaða fyrir þær, jafnt innan lands sem utan.

5. gr.

Verðlagsnefnd landbúnaðarafurða skal skipuð fimm mönnum, 4 kosnum samkvæmt ákvæðum 3. gr. laganna, en formaður búnaðarráðs er sjálfkjörinn formaður nefndarinnar. Formaður kveður nefndina til funda og stjórnar störfum hennar.

6. gr.

Störf verðlagsnefndar eru:

1. Að ákveða verðlag á landbúnaðarafurðum á innanlandsmarkaði (kjöti alls konar, mjólk og mjólkurafurðum, garðavöxtum).
2. Að annast aðrar framkvæmdir, sem hingað til hafa verið í höndum mjólkursölunefndar, mjólkurverðlagsnefndar, kjötverðlagsnefndar og verðlagsnefndar garðavaxta, sbr. þó ákvæði 4. gr.

7. gr.

Verðlagsnefnd ræður sér framkvæmdastjóra og annað starfsfólk. Framkvæmdastjóri sér um daglega afgreiðslu mála og annast önnur störf, er verðlagsnefnd felur honum.

8. gr.

Á fundum verðlagsnefndar ræður afl atkvæða úrslitum.

9. gr.

Allur kostnaður, er leiðir af störfum búnaðarráðs og verðlagsnefndar, greiðist úr ríkissjóði, eftir reikningi, er ráðherra úrskurðar.

10. gr.

Með lögum þessum er úr gildi numin:

4. gr. og 8. gr. laga nr. 1 7. janúar 1935.
1. gr. og 2. málslíður 4. gr. laga nr. 2 9. janúar 1935.
1. og 2. málsggr. 7. gr. laga nr. 31 2. apríl 1943.

Loks eru úr gildi numin öll önnur lagaákvæði, sem koma í bága við þessi lög.

11. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

A t h u g a s e m d i r v i ð l a g a f r u m v a r p þ e t t a :

Um frumvarp þetta, sem lagt er fyrir Alþingi samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinna, vísast til fylgiskjalsins hér á eftir.

Fylgiskjal.

Bráðabirgðalög um verðlagningu landbúnaðarafurða o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Landbúnaðarráðherra hesur tjáð mér, að með því að i lögum nr. 42 1943, um dýrtíðarráðstafanir, sé ákveðið, að meðan ófriðarástandið haldist, skuli verð á landbúnaðarvörum ákveðið í samræmi við visitölu framleiðslukostnaðar landbúnaðarafurða, en lagaákvæði þetta sé nú úr gildi fallið við lok styrjaldarinnar og beri því, fyrir 15. september næstkomandi, að ákveða að nýju verð landbúnaðarafurða, sé nauðsynlegt að koma nú þegar nýrri skipan á þessi mál. Jafnframt þyki rétt, til þess að tryggja fyllsta samræmi í verðlagi landbúnaðarafurða, að breyta gildandi lögum á

þann veg, að einn aðili ákveði útsöluverð mjólkur, kjöts og garðávaxta í stað þeirra þriggja nefnda, sem nú ákveða verðið.

Með því að ég fellst á, að brýn nauðsyn sé á því, að verðlagningu landbúnaðarafurða sé nú þegar skipað með lögum, gef ég út bráðabirgðalög samkvæmt 28. gr. stjórnarskráinnar á þessa leið:

1. gr.

Landbúnaðarráðherra skipar til eins árs í senn nefnd 25 manna, er nefnist „búnaðarráð“. Nefndin skal skipuð bændum eða mönnum, sem á einn eða annan hátt starfa í þágu landbúnaðarins. Heimilt er að tilnefna jafnmarga varamenn. Ráðherra tilnefnir formann ráðsins, og kollar hann það saman til fundar í síðasta lagi 5. september ár hvert. Það er borgaraleg skylda að taka sæti í búnaðarráði og mæta á fundum þess, nema lögleg forföll hamli.

2. gr.

Fundir búnaðarráðs eru því aðeins lögmaðir, að allir nefndarmenn eða varamenn þeirra séu mættir. Nú stendur svo á, að hvorki aðalmaður né varamaður geta mætt á fundi, og skipar þá ráðherra mann i þeirra stað, meðan á forföllum stendur.

3. gr.

A 1. eða 2., fundi sínum skal búnaðarráð kjósa 4 menn í nefnd, er nefnist „verðlagsnefnd landbúnaðarafurða“. Nefndarmenn skulu að jafnaði valdir innan vébanda búnaðarráðs, en heimilt er þó að víkja frá því, ef heppilegra er talið. Verðlagsnefnd skal kosin meirihlutakosningu, og er enginn löglega kjörinn nema hann hafi hlutið atkvæði meiri hluta búnaðarráðsmanna. Ef ekki næst meiri hluti við endurtekna frjálsta kosningu, skal kosið bundinni kosningu milli þeirra, er flest hafa fengið atkvæði. Kjósa skal two menn til vara í nefndina, og taka þeir þar sæti í forföllum aðalmanna.

4. gr.

Búnaðarráð gegnir enn fremur þessum störfum:

1. Gerir tillögur til landbúnaðarráðuneytisins um setning reglna um gæðaflokkun og verðflokkun landbúnaðarafurða.
2. Ákveður verðjöfnunarsvæði samkvæmt 1. gr. laga nr. 1 7. janúar 1935 og verðlagssvæði samkvæmt 9. gr. laga nr. 2 9. janúar 1935.
3. Ákveður verðjöfnunargjald á kindakjöt, mjólk og mjólkurafurðir.
4. Stuðlar að hagnýtri verkun og meðferð landbúnaðarafurða og hagkvæmri nýtingu markaða fyrir þær, jafnt innan lands sem utan.

5. gr.

Verðlagsnefnd landbúnaðarafurða skal skipuð fimm mönnum, 4 kosnum samkvæmt ákvæðum 3. gr. laganna, en formaður búnaðarráðs er sjálfkjörinn formaður nefndarinnar. Formaður kveður nefndina til funda og stjórnar störfum hennar.

6. gr.

Störf verðlagsnefndar eru:

1. Að ákveða verðlag á landbúnaðarafurðum á innanlandsmarkaði (kjöti alls konar, mjólk og mjólkurafurðum, garðávöxtum).
2. Að annast aðrar framkvæmdir, sem hingað til hafa verið í höndum mjólkursölunefndar, mjólkurverðlagsnefndar, kjötverðlagsnefndar og verðlagsnefndar garðávaxta, sbr. þó ákvæði 4. gr.

7. gr.

Verðlagsnefnd ræður sér framkvæmdastjóra og annað starfsfólk. Framkvæmdastjóri sér um daglega afgreiðslu mála og annast önnur störf, er verðlagsnefnd felur honum.

8. gr.

Á fundum verðlagsnefndar ræður afl atkvæða úrslitum.

9. gr.

Allur kostnaður, er leiðir af störfum búnaðarráðs og verðlagsnefndar, greiðist úr ríkissjóði, eftir reikningi, er ráðherra úrskurðar.

10. gr.

Með lögum þessum er úr gildi numin:

4. gr. og 8. gr. laga nr. 1 7. janúar 1935.

1. gr. og 2. málsgliður 4. gr. laga nr. 2 9. janúar 1935.

1. og 2. málsgri. 7. gr. laga nr. 31 2. apríl 1943.

Loks eru úr gildi numin öll önnur lagaákvæði, sem koma í bága við þessi lög.

11. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört i Reykjavík, 20. ágúst 1945.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Pétur Magnússon.